

अतिरेको हि यत्र त्वा द्रौणपुत्रोऽद्य भारत । कचिदीर्यं यथा पूर्वं भुजयोर्व्या बलं तव ।
 कचित्ते गाण्डिवं हस्ते रथे तिष्ठति चार्जुन । कचित् कुशलिनौ बाह्वु मुष्टिर्व्या न व्यशोर्यत ।
 उदीर्यमानं हि रणे पश्यामि द्रौणिमाहवे । गुरुपुत्र इति ह्येनं मानयन् भरतर्षभ ।
 उपेक्षां कुरु मा पार्थ नायं काल उपेक्षितुं । एवमुक्तश्च कृष्णेन गृह्य भस्मांश्चतुर्दश ।
 त्वरमाणस्त्वरकाले द्रौणेर्धनुरथाच्छिनत् । ध्वजं कृत्वा पताकाश्च रथं शक्तिं गदां तथा ।
 जवुदेशे च सुभृशं वत्सदनैरताडयत् । स मूर्च्छां परमां गत्वा ध्वजयष्टिं समाश्रितः ।
 तं विसृज्य महाराज शत्रुणा भृशपीडितं । अपोवाह रथात् सूतो रक्षमाणो धनञ्जयात् ।
 एतस्मिन्नेव काले च विजयः शत्रुतापनः । व्यहनत्तावकं सैन्यं शतशोऽथ सहस्रशः ।
 पश्यतस्तस्य बीरस्य तव पुत्रस्य भारत । एवमेष क्षयो वृत्तस्तावकानां परैः सह ।
 क्रूरो विशसनो घोरो राजन् दुर्मन्त्रिते तव । संशप्तकांश्च कौन्तेयः कुरुंश्चापि वृकोदरः ।
 वसुषेणश्च पाञ्चालान् क्षणेन व्यधमद्रणे । वर्त्तमाने तथा रौद्रे राजन् बीरवरक्षये ।
 उत्थितान्यगणेयानि कबन्धानि समन्ततः । युधिष्ठिरोऽपि संग्रामे प्रहारैर्गाढवेदनः ।
 क्रोशमात्रमपक्रम्य तस्यौ भरतसत्तम ।

इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणि संकुलयुद्धे षट्पञ्चाशोऽध्यायः ॥ ५६ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ दुर्योधनस्ततः कर्णमुपेत्य भरतर्षभ । अत्रवीरमद्रराजश्च तथैवान्यांश्च पार्थिवान् ।
 यदृच्छयैतत्संप्राप्तं स्वर्गद्वारमपावृतं । सुखिनः क्षत्रियाः कर्णं लभन्ते युद्धमीदृशं ।
 सदृशैः क्षत्रियैः शूरैः शूराणां युध्यतां युधि । इष्टं भवति राधेय तदिदं समुपस्थितं ।
 हत्वा च पाण्डवान् युद्धे स्फीतामुर्वीमवाप्स्यथ । निहता वा परैर्युद्धे बीरलोकमवाप्स्यथ ।
 दुर्योधनस्य तच्छ्रुत्वावचनं क्षत्रियर्षभाः । हृष्टा नादानुदक्रोशन् वादित्राणि च सर्वशः ।
 ततः प्रमुदिते तस्मिन् दुर्योधनबले तदा । हर्षयन्स्तावकान् योधान् द्रौणिर्वचनमब्रवीत् ।
 प्रत्यक्षं सर्वसैन्यानां भवताञ्चापि पश्यतां । न्यस्तशस्त्रो मम पिता धृष्टद्युम्नेन पातितः ।
 स तेनाहममर्षेण मित्रार्थं चापि पार्थिवाः । सत्यं वः प्रतिजानामि तदाक्यं मे निबोधत ।
 धृष्टद्युम्नमहत्वाऽहं न विमोक्ष्यामि दंशनं । अनृतायां प्रतिज्ञायां नाहं स्वर्गमवाप्नुयां ।
 अर्जुनो भीमसेनश्च योधो यो रक्षिता रणे । धृष्टद्युम्नस्य तं संख्ये निहमिष्यामि सायकैः ।
 एवमुक्ते ततः सर्वा सहिता भारती चमूः । अभ्यद्रवत कौन्तेयास्तथा ते चापि पाण्डवाः ।

स सन्निपातो रथयूथपानां बभूव राजन्नतिभीमरूपः । जनवयः कालयुगान्तकल्पः प्रावर्त्तताये कुरुक्षेत्राणां ।
 ततः प्रवृत्ते युधि संग्रहारे भूतानि सर्वानि सदैवतानि । आसन् समेतानि सहासुरोभिर्दिदृक्षमाणानि नरप्रवीरान् ।
 दिव्यैश्च माल्यैर्विविधैश्च गन्धैर्दिव्यैश्च रत्नैर्विविधैर्नराय्यान् । रणे स्वकर्म्मोद्धतः प्रवीरानवाकिरन्पुष्करसः प्रहृष्टाः ।
 समीरणस्तांश्च निषेव्य गन्धान् सिषेच सर्वानपि योधमुख्यान् । निषेव्यमाणास्त्वनिलेन योधाः परस्परप्रा धरणीं निपेतुः ।
 सा दिव्यमाल्यैरवकीर्यमाणा सुवर्णपुष्पैश्च शरैर्विचित्रैः । नक्षत्रसंघैरिव चित्रिता द्यौः क्षितिर्विभौ योधवरैर्विचित्रा ।